

Prievidza, 14. júna 2018

Vec:

Žiadosť o povolenie inštalácie pripomienkových kameňov obetiam II. svetovej vojny v Prievidzi - projekt STOLPERSTEINE 2018

Vážená pani primátorka.

Dovoľujem si Vás požiadať o súhlas mesta – vlastníka pozemkov na osadenie kameňa s mosadznou tabuľkou na vybrané lokality v meste Prievidza. Jedná sa o pokračovanie projektu STOLPERSTEIN, ktorý sme zahájili v roku 2016. V tomto roku plánujeme osadiť kamene STOLPERSTEIN celkovo trom obetiam druhej svetovej vojny a to:

1. Bernard Gubitš, vydavateľ pohľadníc starej Prievidze
2. Fridrich Straus-Borský, lekárnik
3. Jozef Bley, organizátor protifašistického odboja

Pripomienkové kamene (nemecky STOLPERSTEINE – kamene, o ktoré sa potknete) sú súčasťou medzinárodného projektu pripomenutia obetí nacistickej genocídy. Stolpersteine pripomínajú vkusným a trvalým spôsobom osoby zavraždených Židov, Rómov, homosexuálov, odbojárrov, fyzicky hendikepovaných a Svedkov Jehovových prostredníctvom dlažbočných kociek s popismi, ktoré individualizujú každú z obetí a jej osud.

Technický aspekt (viď prílohu):

Pred domom zavraždeného je do chodníka pevne vsadený kameň s mosadznou tabuľkou, ktorá zločin trvale pripomína okoloidúcim. Na tabuľke 10x10 cm je uvedené meno obeť, rok narodenia a jej osud (dáta o deportácii, väznení a zavraždení). Kameň s tabuľkou osadzuje sám autor projektu Gunter Demnig a garantuje jednotný vzhľad tabuliek aj kvalitu osadenia po celej Európe (v 18 krajinách bolo doteraz umiestnených vyše 50 000 kameňov, neboli zistené takmer žiadne prípady poškodenia, v prípade zničenia autor zaručí bezplatné vyhotovenie náhradného kameňa). P. Demnig chodí osádzať Stolpersteine na rôzne miesta na Slovensku raz ročne.

Osadenie prebieha počas krátkej a pôsobivej pietnej alebo pripomienkovej ceremónie, je koordinované s mestom a inými spolupracujúcimi organizáciami či jednotlivcami podľa toho, komu sa kameň osádza. Počas alebo po ceremónii spravidla pripravujeme sprievodné podujatia. Kameň sa stáva trvalým pamätníkom a súčasťou verejného priestoru, ktorý dotvára ako umelecký prvok. Cieľom je pripomínať ako bežných občanov mesta, tak aj známe osobnosti. Udalosť by sa mohla stať pre miesto aj mesto cenným a citlivo realizovaným impulzom k diskusii o mikrohistórii miesta a mesta v kontexte „veľkých dejín“. Inštalácia kameňov môže vhodne podporiť či doplniť aj iné pripomienkové, edukatívne a historiografické akcie v meste. V súvislosti s projektom vítame inšpiráciu či pripomienky zo strany samosprávy, kultúrnych a iných inštitúcií a tešíme sa na prípadnú širšiu spoluprácu.

Symbolická rovina: Pamätník umiestnený v dlažbe, v „bežnom“ – každodennom verejnom priestore dáva možnosť stotožniť sa s obeťou. Pretože leží na najnižšie položenej úrovni zorného poľa chodca, nekonfliktne pripomína históriu miesta. Umiestnenie na zemi zahŕňa aj symboliku predkov, ľudskej smrteľnosti („prach si a na prach sa obrátiš“), poloha kameňa pred domom zavraždeného zasa symbolicky prepája osobu, rodinu ktorá v dome žila (často krát aj po stáročia) so súčasným mestom a dobou.

Umiestnenie:

Lokality kde navrhujeme pamätné kamene osadiť, vrátane ľudí, ktorým ju osadíme Vám posielam v prílohe. Úplne presné umiestnenie navrhujem dohodnúť so zodpovedným pracovníkom Mestského úradu v Prievidzi.

Náklady na osadenie pamätných kameňov bude v plnej miere znášať združenie Spolu sme Prievidza.

S pozdravom

Michal Dobiaš v. r.
predseda združenia

Vážená pani
Katarína MACHÁČKOVÁ

Primátorka mesta Prievidza

Príloha:

